

РАБОТНИКЪ

(LE TRAVAILLEUR)

ОРГАНЪ НА БЪЛГАРСКАТА СОЦИАЛЪ-ДЕМОКРАТИЧЕСКА ПАРТИЯ.

ЦѢНА:

мѣс. 1 л. 25 ст., 6 м. 2 л. 50, 1 г. 5 л.

Въ странство: 7 лева.

10 стотинки всѣки номеръ

ВСИЧКО, ЩО СЕ ОТНАСЯ ДО ВѢСТНИКА, СЕ ИСПРАЩА

ДО РЕДАКТОРА *Н. ХР. ГАБРОВСКИ.*

ТЪРНОВО.

АБОНИРАНИЕТО СТАВА:

Търново, у редактора

и Шуменъ, печатница „Основа“.

КЪМЪ БЪЛГАРСКИЯ НАРОДЪ.

Противникътъ на социализма сж распрални и расправятъ на българския народъ много е осажени и нелѣпи работи за социалистичъ изобръчанията на българската социалъ-демократическа партия частно.

Българската социалъ-демократическа партия не е оставила безъ да обори клеветитѣ и своитѣ противници. Въ цѣль редъ книги и та въ вѣстника си тя винаги е оборвала и ория нелѣпоститѣ, които ги кроятъ противникътъ на социализма и ги синятъ върху невитѣ привърженици.

Но най-добре сръдство за оборование на най-слаби клевети и на искриваванията, които даи сѣтъ, нашитѣ противници на нашитѣ идеи е явлението на цѣлитѣ и исканията, за които бори българската социалъ-демократическа партия. Съ други думи казано, най-доброто сръдство за оборование на противникътъ ни е явиванieto на нашата **ПРОГРАММА**. Нека българския народъ самъ сжди отъ нея, за какво се боратъ и какво искатъ българскитѣ социалъ-демократи, които влизатъ въ редовесноз на българската социалъ-демократическа партия. — партията на угнетения народъ, на бѣдна-работническа класа.

Българската социалъ-демократическа партия не крие и не забуля сж гжето було своите крайни и най-близки цѣли. Тя ясно изва, че нейната крайна цѣль е сбждванието на социализма; тя признава, че само сж осжщевлението на социализма е възможно едно ренно подобрѣние въ живота на народитѣ. И-малко българската социалъ-демократическа партия но искава още ония преобразования, които прителъ, узрѣли и узрѣватъ, които могатъ да се сбжднатъ и въ сегашното общество и осжщевлението на които може само да защити угнетения народъ, работническата класа, отъ експлоатацията, насилието и тѣглата.

Обаче, българската социалъ-демократическа партия признава, че сбждванието на программата ѝ е възможно само тогава, когато ѝй-голѣмата частъ отъ българския народъ знае, че *най-естественната цѣль на негова-та борба е социалистическия превратъ* и че ѝй-близкитѣ искания на программата сж ианията, осжществлението на които може да по-де къмъ едно коренно подобрѣние въ живому. Българската социалъ-демократическа партия и отъ къмъ тази страна е право-положна на другитѣ партии. Тя е партия-на съзнателния народъ, който съзнава ко-на на общественото зло и сръдствата за омахванието му и който съзнателно се бори.

Программата на българската социалъ-демократическа партия отъ къмъ научна страна язва историческия вървежъ на общество-и крайнитѣ ѝ цѣли сж съзнателенъ плодъ общественото развитие. Отъ къмъ прак-ческа страна программата на българската социалъ-демократическа партия изразява ония

искания и преобразования, за които се бори най-съзнателната частъ отъ народитѣ въ цѣ-лия свѣтъ. Тия искания, съ нѣкои малки само исклучения, сж общи за всички народи, които иматъ съзнание.

Въ борбата си за сбждванието на пре-граммата, българската социалъ-демократическа партия се тура върху почвата на *классовата борба*. Това ще рѣче, сръщу интереситѣ и и-сканията на капиталистическата класа, бъл-гарската социалъ-демократическа партия тура интереситѣ и исканията на угнетената, на ра-ботническата класа.

Но като признава, че каквито и да сж искания могатъ да се сбжднатъ само чрезъ политическата сила, българската социалъ-демократическа партия се стреми да развие въ българския народъ такова съзнание. Само чрезъ извоюванието на законодателната властъ въ народнитѣ събрания, общинскитѣ и окръжни съвѣти отъ угнетената работническа класа е възможно да се сбжднатъ най-близкитѣ цѣли и да се приготви народа за осжществлението на крайната — социалистическия превратъ. Това ще рѣче, классовата борба, върху чиято почва се тура българската социалъ-демократическа партия, е въ сжщото време и *политическа борба*.

Программата е изработена още по мина-лата година. Но миналата година въ Конгресса на партията въ Пловдивъ, презъ Августъ мѣ-сецъ, българската социалъ-демократическа пар-тия възложи на Редакционний Комитетъ да редактира и приготви программата за печата-ние. Вързото развитие на събитията у насъ и рѣшението на партията да изгѣзе съ свой вѣстникъ, направиха необходимо излизанието ѝ съ программата си предъ сжда на българ-ския народъ.

Първоначалния видъ на программата бѣ-ше по-другъ. Общата ѝ частъ бѣше раздѣлена на много малки периоди, за по-лесно разбира-ние. Но отъ тогава до сега социалъ-демокра-тическото учение до толкова се обясни и разви у насъ, щото партията намѣри за по-добръ да се сгрупира въ отдѣлнитѣ малки периоди въ по-голѣми. Сжщността ѝ отъ това не се из-мѣни, а редакцията ѝ стана по-ясна.

Читателитѣ, които сж запознати съ про-граммитѣ на другитѣ социалъ-демократически партии, ще видятъ, че нашата программа много прилича на тѣхъ и особено близко стои тя до программата на германската социалъ-демо-кратическа партия. Българската социалъ-демократическа партия признава това въпрѣки претѣлкуванията, които даватъ и вѣроятнo ще даватъ на нея нѣкои отъ нашитѣ противници. Споредъ българската социалъ-демократическа партия, программата и тактиката на герман-скитѣ социалъ-демократи сж най-научни, най-логични и най-цѣлесобразни. Достигнатитѣ отъ нея резултати днесъ убѣждаватъ всички социалъ-демократически партии въ научностъ-та на программата и тактиката на германска-та социалъ-демократическа партия. Впрочемъ, исканията и стремленията на угнетената клас-

са на всѣкъдѣ сж еднакви и не могатъ да бждатъ не еднакви.

Отъ общата программа е отдѣлена про-граммата на исканията, които българската со-циалъ-демократическа партия предявява спрямо Общинскитѣ и Окрѣжнитѣ Съвѣти. Тази про-грамма ще бжде обнародвана по-сетнѣ, свое-временно.

Кратки обяснения на программата чита-телитѣ ще намѣрятъ въ книжката „Социализмъ-тъ и задачата на българската работна клас-са“. По-нататѣкъ, обаче, Редакционний Ком-итетъ ще издаде сжщата программа на от-дѣлно съ по-обширни обяснения.

Най-подирѣ, за сбждванието на цѣлата программа изисква се съединенната сила на съзнателната частъ отъ работническата класа. Защото само съединенната сила, както право казва извѣстния представител на германската социалъ-демократическа партия — Вилхелмъ Либкнехтъ — е сила, а разединенната сила нищо не струва. Като печата днесъ своята программа, българската социалъ-демократичес-ка партия кани всички български работници, цѣлия угнетенъ български народъ, неговитѣ образовани, искренно-мислящи доброжелатели да застанатъ подъ знамето, въ което виждатъ спасението си и спасението на човѣчеството народнитѣ маси въ Европа и Америка — подъ знамето на всесвѣтската социална демократия, което издигна въ насъ българската социалъ-демократическа партия. Подъ него е спасението на народитѣ. *Силъ побѣдимъ!*

Да живѣе всесвѣтската Социална-Демо-кратия!

Редакционний Комитетъ.

ПРОГРАММА

на

българската социалъ-демократическа партия

Основата на всѣко общество сж економическитѣ условия или начина на производството. Тази основа въ различни времена е била различна. Днесъ тя е *капиталистическа*. Капиталистическия начинъ на производството днесъ е господствующия, който под-чинява на своитѣ закони всички страни, даже най-закжжѣлнитѣ, и ги тура въ тѣсна взаимна зависимость. Капиталистическия начинъ на производството намѣри мѣсто и у насъ. Нашата страна отъ нѣколко години насамъ става сѣ повече капиталистическа.

Капиталистическия начинъ на производството на всѣкъдѣ води къмъ едни и сжщи слѣдствия. Той съсипва дребното производство, при което орджията на труда сж частна собственостъ на самостоятелнитѣ производители — на занаятчинитѣ и земледѣлцитѣ. Капиталистическия начинъ на производството отнема отъ рждѣтъ на самостоятелнитѣ производители орж-дията на труда — земята, оралото, хурката, чекръка, стана, чука и др. — и ги събира въ рждѣтъ на нѣколцина капиталисти и землевладѣлци. Така ка-

капиталистически начинъ на производството прави работниците безпомощни, *пролетарии*.

Капиталистически начинъ на производството, като събира дребното ръчно работение, създава на мѣстото му голѣми производства, замѣнява ръчни трудъ съ машини и прави човѣшки трудъ до най-висока степенъ производителенъ. Но отъ плодовѣтъ на това голѣмо развитие се ползватъ само капиталистите и землевладѣлците, а за най-голѣмата частъ отъ населението остава сиромашията, робството, експлоатацията и умственото затѣняване.

Числото на наемните работници или на пролетариите сѣ повече расте. Уголѣмява се експлоатацията на работническия трудъ, уголѣмява се и подчинението на работниците подъ властта на пѣколцина господари на сѣдствата на производството. Освѣнъ това, благодарение на машините, капиталистически начинъ на производството изхвърля на улицата сѣ по-голѣмо число работници. Противоположността между интересите на капиталистическата класа и на работническата, между експлоататорите и експлоатираните става сѣ по-голѣма. Класовата борба между буржуазията и пролетариата, съ която се отличава дневното общество и която го дѣли на двѣ непримирими части, сѣ повече се ожесточава.

Капиталистически начинъ на производството има предъ видъ не потребителъ на непосредствени производствени, а *печалбата* на пѣколцина капиталисти. При неговото господство се произвеждатъ *стоки*, предназначени за всеобщото пазарище. То е *стоково производство*. Това производство, като хвърля най-голѣмата частъ отъ населението въ крайна сиромашия и като произвежда за всеобщото пазарище, потребителъ на което не му биватъ точно известни, сѣ по-често пренѣзва пазарите и магазините съ стоки, сѣ по-страшни ставатъ економическите кризи или спирания на производството и търговията. Това още повече изострува враждата между работническата класа и капиталистическата и прави положението на цѣлото общество необезпечено.

Противорѣчиата, които ражда капиталистически начинъ на производството, достигатъ най-сетѣ до тамъ, щото правятъ невъзможно не-нататѣшното му трайние. При него не може вече да се употребятъ съ нужната най-голѣма полза за обществото порастащите производствени сили. Частното владѣние на тия сили отъ пѣколцина прѣчи вече на по-нататѣшното имъ развитие и уголѣмява противорѣчиата още повече.

Капиталистически начинъ на производството създава едни производства. Едрото производство е по-силно и по-производително отъ дребното. Но при частното владѣние сѣдствата на това производство, то се явява изворъ на сиромашията, на робството и на експлоатацията за най-голѣмата частъ отъ населението. Защото, който владѣе сѣдствата на производството, той владѣе и произведенията. Когато сѣдствата на производството бѣха частно притѣжаване на работника, тогава и произведенията бѣха негови. Но при капиталистически начинъ на производството сѣдствата сѣ частно владѣние на ония, които не работятъ. Отъ това и произведенията на работниците сѣ частно владѣние на капиталистите. Частното владѣние сѣдствата на производството е единствената днесъ причина на всички злини, които нещитва обществото.

Едрото производство и голѣмите подобрѣни ще станатъ изворъ на общо благосѣстояние и все-странно развитие на всички общественни сили само тогава, когато частното капиталистическо владѣние сѣдствата на производството—земята, фабриките, сѣнчавата, машините, рудниците и всички сѣдства за съобщение—се преобразуватъ въ общественно владѣние, а дневното стоково производство—въ социалистическо. Само този превратъ може да освободи работническата класа отъ робството и експлоатацията и цѣлото човѣчество отъ дневните противорѣчия и общата необезпеченостъ.

Но този превратъ може да го извърши само работническата класа и никоя друга. Всички други класи стоятъ за запазването частното владѣние сѣдствата на производството и изобщо за запазването основата на дневните общественно-економически наредби.

Освобождението на работническата класа е дѣло на самите работници. Подъ това се разбира, че освобождението на работническата класа е дѣло, което може да се сѣдне само тогава, когато работниците отъ цѣлия свѣтъ взематъ еднакво споредъ силите си участие въ него. Положението на работниците въ всѣка страна става сѣ по-зависимо отъ

положението на работниците въ другите страни и интересите на работническата класа въ всички страни сѣ еднакви. Това е естествено слѣдствие отъ разширенето на всеобщата търговия и отъ произвеждането стоки за всеобщото пазарище. Тази зависимостъ на положението и тази еднаквостъ на интересите на работническата класа въ всички страни туря ѝ и еднаква естествено-необходима цѣль. За това българската социалъ-демократическа партия обявява себе си за частъ отъ всеобщата социална-демократия и съгласна съ работниците на всички други страни, които иматъ *класово съзвучие*.

Отъ казаното слѣдва, че българската социалъ-демократическа партия се бори:

1. За преобразуване всички сѣдства на производството—земята, фабриките, рудниците на труда, машините, рудниците, сѣдствата за съобщение (железниците, паракосителите и т. н.)—отъ частно владѣние въ общественно владѣние и дневното стоково производство въ социалистическо, което се управлява отъ обществото и служи за задоволяване потребителъ му.

2. За унищожение на класовото господство и на самите класи и за социално-економическо равноправие на всички, безъ разлика на полъ и происхождение.

3. За унищожение на експлоатацията не само на работниците, но и на всѣка друга експлоатация, подъ каквото видъ и да се явява тя и

4. За всестранното развитие на двата пола.

Такава е и естествената крайна цѣль на работническата класа въ всички страни. Но работническата класа не може никога да направи този превратъ въ обществото, безъ да има политическата сила. За това борбата на работническата класа неизбежно е и политическа борба. Работническата класа не може даже да извоюва каквото и да е економически подобрѣния, ако нѣма политически права. *Класовата борба е политическа борба*.

Задачата на социалъ-демократическата партия е—да развива въ работниците класово съзвучие и да имъ посочи най-естествената цѣль на тяхната борба.

Българската социалъ-демократическа партия, като си туря тази задача и като се придържа о горѣизложеното, рѣши да излѣзе съ слѣдующите за сега искания:

I. Общи политически и економически искания.

1. Премахването на всички закони, които стѣсняватъ свободата на печата, на словото, на мнѣнията, на събранията, митингите и дружествата.

2. Всеобщо избирателно право за всички граждани отъ 21 година на горѣ, безъ разлика на полъ. Избирание на народни представители презъ всѣки двѣ години. Отнемане на избирателните права само на ония, които сѣ подъ настойничество.

3. Прямо участие на народа въ законодателството съ право да приема и отхвърля законите. Пълно самоуправление на народа въ държавните, окръжните и общинските работи. Право на народа да си избира всички държавни, окръжни и общински власти, които да сѣ отговорни и да се даватъ на сѣдъ направо, безъ особено разрѣшение. Право на народа ежегодно да определя данъците.

4. Всеобщо въоръжение на народа. Народна милиция. Право на народа да рѣшава чрезъ своите представители за война и миръ. Изравняване на всички международни спрѣчвания чрезъ третейски съдилища.

5. Унищожението на десетѣта и на всички косвенни налози и мита. Прогрессивенъ данѣкъ само върху приходите. Унищожение на наследствата по сѣрѣбърна линия и облагането имъ съ данѣкъ съразмѣренъ съ голѣмината на наследството.

6. Запазването на държавните земи и гори, на общинските мери, пасища и гори, като обществена собственостъ.

7. Право на парисване по взаимно съгласие на двѣте страни и премахването на всички обичаи и закони, които правятъ жената робиня на мъжа.

8. Свобода въ вѣрата и обявяването ѝ за частна работа. Унищожение расходването на обществените сѣдства за черковни и вѣроисповѣдни работи. Уреждането на послѣдните отъ черковни и религиозни самостоятелни общини, съгласни за частни сдружавания.

9. Образование свѣтско, еднакво за двата пола. Безплатно посѣщение на народните училища. Безплатно ползуване съ учебни пособия и безплатно поддържане въ народните и по-горните училища ученици и ученички, които се отличаватъ по способността си. Устройство на зимни училища въ селата за възрастни селени и селенки. Възстановление на всеобщото избирателно училническо инспекторство.

10. Правосѣдне раздаване отъ избрани съ тайно гласоподаване съдѣи. Безплатно сѣдѣние и защита. Обезпечение на обвинените, осѣдените и затворените безъ вина. Унищожение на смъртното наказание.

11. Безплатна докторска и акушерска помощ и безплатно ползуване отъ лѣкарства и други сѣдства за лѣкуване. Безплатно погребение.

II. За въ полза на работниците.

За въ полза и защита на работническата

класа българската социалъ-демократическа партия иска:

1. Опредѣлене съ законъ работния день въ фабриките и въ всички работилници за всѣки работникъ 20 години на горѣ съ 8 часа най-малко и съ 10 най-много на день.

2. Запрещение на работението въ фабриките момичета по-малки отъ 16 години и на момчета по-малки отъ 14 години.

3. Запрещение на работението повече отъ 8 часа на день за момичета и жени отъ 16 години на горѣ за момчета отъ 14—20 годишна възраст.

4. Запрещение на пощното работение, освѣнъ ония производства, които по свойствата си и за общественото добро трѣбва да се извършватъ пощно работение.

5. Озаконяване на единъ день за почивка седмичата за всички работници.

6. Учреждение на работнически бора, които водятъ наемането на работниците и служителите. Унищожението имъ се погребва на работници избрани между тяхъ и плащани отъ държавата.

7. Застраховане живота на работниците отъ държавата, което да се управлява отъ самите работници.

8. Запрещение работението на парче и изхвърлянето съ предмети или въ патура.

9. Учреждението на инспекция на трудите фабриките и въ всички други работилници.

НОВА „ШУМИ МАРИЦА“

Револуционеръ Маршъ

„Шуми Марица окървавена“.

Плѣскавъ вълните лютѣ и грозни.

Охъ, че съсъ съзи ти ѝ напоена.

Съ кървави съзи народни.

Охъ, че съсъ съзи ти ѝ напоена.

Съ кървави съзи народни.

Текатъ съзитѣ, кръвта клокочи.

Плѣскавъ народенъ чуйте ли въ ней.

Тиранътъ хищенъ съсъ жадностъ

Кръвта народна цо той самъ

Тиранътъ хищенъ съсъ жадностъ

Кръвта народна, цо той самъ

Отъ тия кърви, съзи сѣрдечни

Морето синѣо горчиво ѝ вѣчъ...

Мъжи и робство ще ли сѣ въчѣ

Частъ за мѣне да ли ѝ далѣчъ

Мъжи и робство ще ли сѣ въчѣ

Частъ за мѣне да ли ѝ далѣчъ

Чуйте ли въ вълните звѣнъ отъ о

Вой, писѣкъ, жалба чуешъ ли ти!

Слѣдъ турско робство вериги нови

Разбиха златни, волни мечти.

Слѣдъ турско робство вериги нови

Разбиха златни, волни мечти.

Пакъ яремъ гложди лютата рана.

Пакъ стара пѣсенъ, но съ нови гл

Българи, все ли подиръ Османа.

Стоинъ ще граби и мъчи васъ?

Българи, все ли подиръ Османа.

Стоинъ ще граби и мъчи васъ?

Сѣдбо, кѣдъ си? Дали си въ гроба

Или безстрастно гледашъ хумотъ?

Сѣдбо, о сѣдбо! съжали роба.

Дай му ти щастѣ, радостъ, жив

Сѣдбо, о сѣдбо! съжали роба.

Дай му ти щастѣ, радостъ, жив

Шуми Марица окървавена.

Плѣскавъ вълните лютѣ и грозни.

„Народе, въ тебъ е твойта сѣдбо

Въ твойте черни рѣкъ железни

Народе, въ тебъ е твойта сѣдбо

Въ твойте черни рѣкъ железни

Г. В.

ДЪРЖАВАТА И ОБЩЕСТВОТО.

Било е време, когато никаква държава не е съществувала и обществото нямало нужда от нея. Нейното появяване и развитие е тесно свързано с економическото развитие на човешките общества. Възникването на човешките общества, както ни е известно, хората водели комунални (обществени) живот. Всички били равноправни членове на един и същ род, всички еднакво се ползвали от придобитите сръбства за живяне и никаква експлоатация, никакво подчинение на човък от човък не е съществувало. При една такава обществена наредба, държавата изгубва всякакъв смисъл, защото обществото, само по себе си, е в състояние да се самоуправлява. Условно реди и управлява своите работи, само организираща своите интереси без да има нужда от нея. Обаче, с появяването на частната собственост почва да се разпада старото общество и да се деля на два пряко противоположни класа — експлоататори и експлуатируеми, които водят постоянна борба помежду си. Господарят и робът, сръбновъковият феодалът и крѣпостникът, майсторът и чиракът, буржуага и пролетария не са нищо друго, освън разни форми на тази експлоатация, разнообразни проявления на класовата борба. При развитието на обществените класи винаги е съществувало и съществува подчинението на една част от обществото под друга. Богатата класа, за да може по-добре да експлоатира бедната, старее се преди всичко да завладѣе политическата власт и да преобърне държавата въ свои служители. Тя се старее да наложи своите класови интереси и стрѣмения. Тя нарежда съдилищата, администрацията, полицията, войската и всички други учреждения така, щото да служат въ нейна полза и да защитават нейните интереси. Съ една рѣчъ, въ всичкото време на народи държавата е била организираната политическа сила на господствующата класа. Тя никога не е представлявала интересите на цялото общество. Тя не е поддържала експлоатацията на човѣка от човѣка. Държавата е главната оубност на господствующата класа. Нейната организация и политика се определят от нейните економически интереси и интереси на експлоататорите.

Въ сръбните въкове, когато господствующата класа била аристократията, формирана на господарството напълно съответствувало на нейните економически интереси. Буржуазията, която била се достатъчно развила въ това време, трѣбвала да завладѣе политическата власт, за да може да стане господствующа класа. Нейните економически интереси изисквали едно свободно господарство, по-широки права за народа и търговията и ти сполучи направи това, като завладѣе властта и переустрои господарството въ свои полза. Въ това време ти е владѣюща класа въ всички почти народи, затова и всички правителства са пасочени да пазят и защитават нейните интереси. Тѣ издават закони, съ които се повече и повече поддържат бедната класа, а усилят господството на богатата. Тѣ съдят и изпълняват по тия закони, които въ смѣст узаконяват кражбата и безбожната експлоатация.

Въ последне време стана ясно, че политиката, която води нашата държава, е буржуазна политика, нѣма нищо чудно въ това. У насъ се развива капитализма и буржуазията малко по малко завладѣе властта и стана господствующа класа. Днес правителството издава закони, прави заеми, мѣнява Конституцията и всъщности се старае да покровителствува и поведи нашата буржуазия. На капиталистите то дава моции и привилегии и всичко, което е въ тяхна полза, а на работниците — нищо. Държавата издава закони за покровителство на капиталите, а за покровителство удѣтъ от експлоатацията и злоупотребленията на господарите нѣма законъ. Но е, че нашата държава, както и всички други държави е представителка и извършителка на волята и интересите на едно само класа, но не и на цял народъ. Волята на цял народъ винаги е била представлявана от малцинството, от експлоататорите. Естествено е да се мисли, че държавата изразява и пазит интересите на лия народъ тамъ, гдѣто той е раздѣлен на класове. Тамъ, гдѣто има богати сиромаси, господари и подчинени, експлоататори и експлуатируеми, тамъ не може да става дума за никаква народна воля, родно благо и народна държава. Волята и благо на народа, съ които толкова

се експлоатира, това са волята и благо на извѣстна част от обществото, на буржуазията.

Като защитава интересите на богатата класа и като спомата по този начинъ за развитието на капитализма, държавата сама изковава оръжието и приготвяла хората, които ще я унищожатъ. Заедно съ развитието на буржуазията създава и се развива този обществен класъ, отъ който се създаватъ всички богатства, но който е лишенъ отъ най-необходимото и нѣма никаква друга собственост, освън своите работни рѣцѣ. Думата ни е за пролетариата. Навѣждамъ, гдѣто се е развитъ, или е почналъ да се развива капитализма, създава се пролетариатът, който е законна рожба на капитализма. Този бедоменъ и безсобенъ обществен класъ слѣдъ като съзнае и разбере добри своите интереси, почва рѣшителна борба противъ сегашната обществена наредба, която е главната причина на неговото тежко и несполучливо положение. Той иска премахването на грабежа и експлоатацията човѣка отъ човѣка, които са основата на сегашната капиталистическа наредба. Той иска, щото всичките блага, които са плодът отъ общественния трудъ да бъдатъ и обществена собственост, а не да се присвояватъ отъ нѣколко богати бездѣлници, както е сега. Съ една рѣчъ, той се бори за превръщането на всички сръбства за производство отъ частна въ обществена собственост.

За тая цялтай води рѣшителна политическа борба и се старее да завладѣе по-напредъ господарствената власт, съ помощта на които може да въстѣржествува като класа и да осъществи своите искания. Но заедно съ въстѣржествуването на пролетариата, съ премахването на експлоатацията и съ установяването на обществена собственост ще изчезнатъ всички класи въ обществото. Пролетариата е последния обществен класъ, който не носи съ себе си зараждането и развитието на никой другъ обществен класъ. Заедно съ изчезването на класовете въ обществото ще изчезне и държавата, която е класова държава и която се крѣпи, благодарение на антагонизма и постоянната борба между обществените класове. Когато нѣма вече класове, ти (държавата) не ще има никакъв смисъл, защото интересите на цялото общество са един и същи, защото никой не ще има нужда отъ нейната защита противъ нѣкого. Нейната намѣса въ обществените работи става излишна. А щомъ обществото само стане защитникъ и изразителъ на своите интереси, тогава то не ще има нужда отъ нея и тя ще умре. „Господарството нѣма да бъде унищожено — то ще умре,“ казва Фр. Енгелсъ.

М. Х. Иванова.

КАКВО СТАВА ВЪ НАШАТА ВОЙСКА.

Въ единъ отъ предишните броеве на в. „Работникъ“ прочетохъ една статия подъ горното название. Това ми даде поводъ да вървамъ, че читателите на в. „Работникъ“ се интересуватъ отъ въпроси, касаещи се до нашата войска. Като стоящъ по-близо до центъра, отъ гдѣто излизатъ всички распоряжения по войската — до нашето Военно Министерство — мога по нѣкога да ви осведомявамъ за нѣкои работи по нашата войска, имѣюща общъ интересъ. Като вървамъ, че в. „Работникъ“, съ готовност ще помѣства такива статии, за предметъ на тази си статия избрахъ единъ въпросъ, който твърдѣ много интересува всички военни и въ сжщото време освѣтлява публиката, върху това, което се върши въ нашата войска.

Въпросътъ, който толкова възбужда днесъ нашето офицерство и нашето Военно Министерство, е така наричаната *конски въпросъ*. Въ нашата войска съществува именно такъвъ въпросъ — *конски*. Съ двѣ думи, сжрността на този въпросъ е въ слѣдующето. Въ нашата войска нѣма достатъчно коне. Нѣма коне и за нашето офицерство. Миналата година презъ Май или Юний мѣсецъ нашето Военно Министерство съ приказъ заповѣда да се задържатъ отъ платите на офицерите, пачиная отъ поручиките, извѣстни сумми съ

цѣль да имъ достави пужното число коне. Отъ Юний миналата година до Юнуарий тази година се минаха седемъ-осемъ мѣсеца. Значи, въ това време сж задържани сръдно число отъ всѣхъ офицерите по 700 лева. Военното ни Министерство зарѣча тѣзи коне въ Австро-Унгария и вече сж доставени въ България. Но какво се оказа? — Оказа се една твърдѣ неприятна за нашето Министерство случка. Всичките почти офицери се отказаха да приематъ коните отъ Министерството, като не годни за тѣхъ!

Въроятно скоро ще се яви публикуванъ въ „Военните Извѣстия“ единъ строгъ приказъ отъ Военното ни Министерство, издаденъ отъ 15 или 17 того, въ който ясно изпжква незадоволството на Военното ни Министерство отъ отказа на офицерите да приематъ коните за тѣхна смѣтка коне. Съласно този приказъ, конетѣ, „браковани“ отъ нашето офицерство, се причисляватъ къмъ „казионите“, т. е. се предназначаватъ за палата артилерии и кавалерии. По годни ли сж тия „браковани“ отъ нашето офицерство коне за артилерията и кавалерията, и особено за първата? Практиката и всѣхъ артилериецъ ни убѣждава, че тѣ сж слаби за возение на топове.

Въ резултатъ какво се получава? Да предположимъ, че отъ нашето офицерство най-малко хиляда души трѣбва да си купятъ коне, макаръ тѣ и да сж повече. Съгледователно, Военното ни Министерство е доставило най-малко хиляда коне. Както можахъ да се науча отъ източници, изхождащи изъ самото Министерство, всѣхъ конь, купенъ отъ Австро-Унгарии, струвалъ 600 лева. Значи, похарчени сж най-малко до 600,000 лева за коне, които офицерството не приема и които трѣбва да се заплатятъ отъ бюджета на Военното ни Министерство. Нѣма никакво съмнѣние, че офицерството си е въ правото да не приема единъ кон, които не му сж правитъ и които му се изваждатъ много скъпи. И наистина, въ Австро-Унгария коне, годни за войската, се купуватъ на мѣстото по 800 лева. Ако е истина, че Военното ни Министерство си е купило по за 600 лева, оказва се въ заключение: купени сж коне, които Австро-Унгарската войска не купува за себе си.

Военния бюджетъ е 24 милиона лева, т. е. грамадната частъ отъ цѣлия бюджетъ на нашата държава отива за войската; но въ складовете сж намиратъ неупотребявани пужки, а сж скупени пружини и съ части, които много лесно се чупятъ; конски въпросъ въ нашата войска остава неразрѣшенъ, офицерството ни е безъ коне... и 600,000 лева сж похарчени за коне, които ги бракуватъ самите офицери! Между тѣмъ, 24 милиона погълща поддържането на нашата войска!...

Х. М.

Авторитетите на в. „Свобода“ — г. Нитче.

Да препорѣчвамъ днесъ за върхъ на морала себелюбието (егоизма), жестокостта, насилието и общественния индеферентизъмъ, трѣбва безъ друго да си или крайно разваленъ човѣкъ, или психопатъ (душевно болѣнъ), т. е. лудъ. Здравъ човѣкъ не може днесъ да препорѣчва това. Читателите по-надолу, отъ настоящата статия, ще видятъ, че това е така. Но въ България има извѣстни личности, които безъ всѣкакво стѣненне проповѣдватъ на българския народъ, че именно себелюбието, жестокостта, насилието и въобще безсѣмъстността сж най-мадрото правило на живота, сж върхътъ на здѣлния

разсѣдѣкъ. И за да ни увѣрятъ, че тѣхните скотски инстинкти (побуждения) сж върхъ на морала, мѣчатъ се да се опратъ на науката. Но понеже здравата наука не дава такива доказателства, тѣ ги памиратъ въ „философията“ на психопатите.

Най-чудното тука е, че въ тази категория спадатъ и редакторите на органа на нашата „Народно-либерална партия“ — в. „Свобода“. Всѣхъ почти брой на този вѣстникъ се занимава съ тази „философия“ на психопатите. Преди нѣколко време редакторите на в. „Свобода“, за да обогатятъ социалитетите и за докажатъ, че животинските инстинкти — егоизма, жестокостта, насилието и общественния индеферентизъмъ — сж върхътъ на нравствеността, ни привидоха мѣннията на единъ германски мислителъ — психопатъ. Думата ни е, за психопата г. Нитче. Правото да си кажемъ, ний нищо не знаехме за това ново свѣтило, за този новъ авторитетъ на в. „Свобода“, противъ социализма, противъ честността и човѣколюбието. Обаче, заинтересувахме се да узнаемъ нѣщо за това ново свѣтило, при всичко че в. „Прогресъ“ ни даде едно малко представление за него.

Нашите изследвания по този въпросъ не сж усѣчени съ пълненъ успѣхъ, но въ сжщото време и не останаха съвсѣмъ безуспѣшни. За да видятъ читателите на в. „Работникъ“, кой е г. Нитче — авторитетътъ на в. „Свобода“, ще преведемъ тука рецензията на постоянния сътрудникъ на нѣмското еженедѣлно списание „Литературинеръ Меркуръ“ — Рудолфа Штайнера върху интересната книга на Куртъ Айзнера, подъ названието: „*Спиритуалистическа Психопатия*“. Фридрихъ Нитче и аностолитѣ на бѣдѣмъ!

Ето какво четемъ въ тази рецензия: „Едно такова дързко, чудовищно напращане на мислитѣ, каквото е това на Фридриха Нитче, безъ друго трѣбва да предизвика най-противорѣчиви осѣщания въ оуби, които равностно се занимаватъ съ него. Може навѣрно да се каже, че оуби, които най-малко се възхищаватъ отъ него, най-малко разбиратъ неговите надмѣнни идеи. Разбира се, че Куртъ Айзнеръ не е и отъ тѣзи. Неговото почитание не му пречи да извади навѣр всички противорѣчии, които произтичатъ отъ една особеност, свойствена само на такива като Нитче: нито скрива проията, която предизвикватъ Нитчевите едностранчиви сжждения. Покрай такива безпощадни насмѣхи като: „Нитчевата Зарагустра“ представя едно художествено произведение, като Фаустъ; или: „Нѣсните на Зарагустра се разливатъ широко и мончно, на далече, както Вагнеровите музикални вълни. Философията тукъ е обрѣната на музика, мисълта — на тонъ; но да не си помислите, че ти е извѣтрила, не; ти само се е нагорѣшила“. По-нататкъ сръбцаме: „Нитче е сждински реакционеръ, защото неговото напредъ е едно назадъ. А понеже той е реакционеръ, бѣдѣнето ще го презрѣ“. Или: „Нитчевото учение е турено върху гнила почва по негова собственна вина“. Айзнеръ обича благородния начинъ на мисленето, но не обича противодемократическия му характеръ. Развитието на отдѣлните избраници не трѣбва да се откупува съ потѣпкването и затѣпкването на множеството въ калта. Айзнеръ иска аристократията на масите. „Нстинския аристократизъмъ е тежъна възможенъ при истинския алтруизъмъ.“ „Демократията трѣбва да стане панаристократия.“ Айзнеръ иска противоположното на Нитче, обществото да бѣде турено надъ отдѣлната личностъ. „Общественния инстинктъ е здравие, инстинктътъ на отдѣлното „азъ“ е изродяване. На Нитчевото: „Вѣдете жестокости!“, Айзнеръ противопоставя: „Станете човѣколюбиви!“ Първото отговаря на: „презъ“ силата на личния егоизъмъ, а второто — на псеогонистичното стрѣмление на личността, която уважава човѣка сжко така и въ другите индивидууми, като равноправно сжщество.

*) Съ такова странно, по древнеиндийско — поетическо название е озаглавено съчинението на Нитче.

Разбира се, че при такава проникателно разбиране на Нитче, при такава безпристрастна критика върху мислители—поета, присъдата на Айзнера върху „Нитчевото маймунство“ е напълно съзнателна. Та нийдът скотските истинки на една тъмна отъ привърженици не сѫ приемили такъв характеристичен отпечатък, както въ Нитчевата чарда. Презрѣнието къмъ массата се е обвърнало въ тѣхъ въ дивъ глутинишки ревъ. Никога не е имало въ свѣта една свита по-сѣйшна отъ Нитчевата. Но всички тия ревуни не знаятъ въ какво се състои стойността на съчинението на майстора. *Таинствата на това е тамъ, че болѣстивият и пророческият гласъ възбуждатъ къмъ мислене, отколкото тѣлото и свѣжото здравие. Болѣстивият на дула даватъ важни приноси на Психологията. Нитчевият идеи сѫ привлекателни, защото сѫ обличени въ необикновено обличко.* (курсива е на преводача) А вънкашността, както се знае, обръща вниманието на челоуѣка върху много пѣща, върху които ниткъ никакъ не би обърналъ внимание. На мене Нитчевият идеи сѫ подѣйствували по слѣдующия начинъ: Съдържанието имъ не ми се видѣ ново. Вѣхъ запознатъ съ тѣхъ, преди да зная Нитче. Тия идеи, обаче, ми се видѣха у Нитче блѣди, окарикатурени. Едно здраво само по себе си течение на мислитѣ трѣбваше да си прокара пътъ презъ една скалиста тѣснина, която е показвала съпротивление на спокойното течение. *) Азъ никога не съмъ смѣталъ Нитче за философъ. Той за мене винаги е билъ една психологическа загадка.

Такова е моето мнѣние за най-дивото вѣяние на новото време. За това смѣтамъ за своя дължност да заявя, че съчинението на Куртъ Айзнера споредъ мене заслужа всичката симпатия и го препорѣчвамъ на най-широкъ кръгъ читатели, макаръ то и да съдържа пѣкои пѣща, съ които лично не съмъ съгласенъ. "

Както виждатъ читателитѣ, авторитетътъ, до който сѫ прибѣгнали редакторитѣ на в. „Свобода“ за да оправдаятъ своитѣ дивни теории за морала и за да оборятъ социалистическия общественъ идеалъ, а именно г. Нитче, се призовава отъ всички германски сериозни мислители за психопатъ, за душевно болѣвъ челоуѣкъ, или съ други думи за лудъ, или по-мекко казано, за една „психопатическа загадка“, която е важна за Психопатията, а не за едно здраво общество. Такива сѫ изобщо авторитетитѣ, до които прибѣгватъ редакторитѣ на в. „Свобода“, за да оправдаватъ своето поведение и своитѣ дивни проповѣди.

*) Тука авторътъ на рецензията иска да каже, че здравето течение на мислитѣ трѣбваше да мине презъ болната душа на Нитче и се получи идеалъ, така да кажемъ. По-послѣ може би ще сполучимъ да запознаемъ българскитѣ читатели съ едно ново произведение за Нитчевата „философия“ отъ Фердинандъ Тйонинесъ, подъ название „Етическа Култура и нейното развитие“ I. Нитчевият дурани (въ бѣдѣнето и въ настоящето). II. Вълпи въ овчи кожи. "

МАЛКА КОРРЕСПОНДЕНЦИЯ.

КАЗАНЛЖЕЪ, Г. Пенъзову. Спешаща ще ви пратимъ. Ще ти пиша.

МЮНХЕНЪ, Е. М. Редакцията не може да плаща пощенскитѣ разходи. Ако обичате, пращайте тѣй.

ТЪРНОВО, Н. Габровски. Отвореното ти отъ 24 того едвамъ днесъ получихме. Кой знай какъ се е търкаляло по пощитѣ. Пощенска аккуратностъ, както виждашъ. "

РАЗГРАДЪ, Е. Получени ржкописитѣ и паритѣ. Здравейте!

ФРИБУРГЪ, Н. Н. В. Обърнете се до редактора на в. „Работникъ“. Въ всѣкой случай нашитѣ съждения ми се виждатъ твърдѣ неумѣстни. Не давайте поля на егонизмъ. Млади сте, а младежъта трѣбва да е по-отзивчива. "

ЯМВОЛЪ, Н. П. Получихме писмото. № 4 ви е испратенъ. Справете се у пощата.

С. Н. СЕЛО, С. Е. Всички до сега изпѣли № № редовно сѫ ви испращани. Ако още не сте ги получили, справете се въ Варна у пощата.

Излѣзе отъ печатъ №12 отъ Вълг. социалъ-демократическа библиотека — **КОМУНИЗМЪТЪ И ЕКОНОМИЧЕСКАТА ЕВОЛЮЦИЯ**, отъ Поль Лафарга. Преведе отъ *френски Петковъ, Ц.* 15 ст.

Турена е подъ печатъ № 14 отъ Вългарската социалъ-демократическа библиотека

ЖЕНАТА И СОЦИАЛИЗМЪТЪ отъ Августъ Бебеля.

Книгата ще излѣзе кждѣ м. Мартъ.

СОЦИАЛЕНЪ ПРЕГЛЕДЪ.

ВЪ БЪЛГАРИЯ

ГАБРОВО.

Въ настоящата си дописка азъ описвамъ единъ отъ многото факти, които твърдѣ често се случаватъ въ нашитѣ тукъ фабрики и които факти не трѣбва да се замѣлчаватъ.

На 15-ий Януарий, т. г., въ тукашната еснафска фабрика се откъсна ржката на единъ младъ работникъ на име Георги С. Бобчевъ. Като работилъ на машината нарѣчена „ченкало“, изведнжжъ го закачило колелото и откъснало цѣлата му ржка. Работникътъ би станалъ цѣлъ жертва на машината и на силното напъжение на парата, ако не е имало хора да го задържатъ и извадятъ отъ ненадѣйна смъртъ. Нещастникътъ, придруженъ отъ единъ свой другаръ, биде отведенъ въ болницата, гдѣто му отрѣзоха цѣлата ржка.

И тѣй, изворътъ на живота за този бѣденъ работникъ е вече пресъхналъ. Той е лишень отъ работнитѣ си ржѣ, които сѫ единственното богатство, единственната стока, отъ продажбата на която живѣятъ наемнитѣ работници. Той, заедно съ старата си майка, е лишень отъ всѣкакви срѣдства за съществуване, хвърленъ на произвола на съдбата и забравенъ отъ обществото, на което е членъ. Фабрикантитѣ ни най-малко не се погрижиха за него и не искатъ да знаятъ за жалостната участъ, която постигна този младъ 21 годишенъ момъкъ.

Жално, жално е да гледа човѣкъ тия живи прижри, които се повтарятъ всѣкидневно въ дневното общество, което е основано на грабенното слабия отъ по-силния, бѣдния отъ богатия, и което общество остава глухо на виковетѣ, които излизатъ отъ гърлата на многомиллионната гладна тѣла и които трогватъ душата на съвѣстливъ човѣкъ.

Но при сегашното положение на работнитѣ не може да се очаква пѣщо по-добро за тѣхъ. Държавата, която се препорѣчва за пазителка на народнитѣ интереси, за майка на обществото, тази сѣщата държава се явява мащеха по отношение къмъ работницитѣ. Тя покровителствува интереситѣ само на една частъ отъ обществото, а за бѣднитѣ работници, благодарение на които съществува, ти ни най-малко не се погрижва. Никаква инспекция на трудътъ не е установена, никакви благотворителни учреждения не съществуватъ, гдѣто старитѣ, осакатенитѣ и неспособни за работа биха могли да намѣрятъ прибѣжище.

Работницитѣ въ Европа, благодарение на постояннитѣ имъ усилия и непрекъснатата борба, сѫ си извоювали пѣкои права и днесъ тѣ заематъ много по-добро положение въ обществото, сравнително съ нашитѣ работници. Положението на нашитѣ работници не ще се подобри до тогава, до като тѣ не си подадатъ братски ржка и задружно се борятъ за права и свобода. Тѣхното спасение е въ социализма, който иска премахването на всички злини въ обществото.

Нека по-скоро съзнаятъ това нашитѣ работници и се присъединятъ къмъ социалъ-демократическата партия, която се бори за тѣхното пѣлно економическо и политическо освобождение. Г. Ч.

ЯМВОЛЪ.

Да ви разправи пѣщо и за положението на занаятитѣ въ нашия градъ.

Пантолонджилъка, който преди 7 — 8 години бѣше въ цвѣтущо положение, сега е омърлушенъ и бързо отпада. Съ изключение на единъ — два дюкена, които иматъ, какво-годѣ работа, другитѣ, много на брой, едвамъ се крѣпятъ. До скоро доброто положение на този занаятъ, естествено създаде много кандидати за него. До преди малко всѣкой единъ родителъ виждаше обезпечение на момчето си въ него. Но чиновничеството бѣше почнало да се гледа съ презрѣние, по не за дълго. Замѣненето на потуритѣ съ панталони поиска пантолонджии и самата тази пужда ги създаде много, които постепенно сѫ се разсипвали. И до сега даже на всѣка улица се вижда Пантолонджийци. Градътъ, като центъръ на окръга, съ желѣзни станции, съ много чужденци, малко по малко се намѣкнаха въ него европейски платове, които спаднаха цѣнитѣ на домашнитѣ шаяци и разбиха становаѣт. Малко по-послѣ сѫ напредващето на градътъ въ търговско отноше-

ние се появи и еврейски дръхари и борбата съ пантолонджилъка се почна. Лѣскавитѣ и евтеини дръхи удовлетворяваха въпашността на гражданитѣ. Тамъ всѣки намираше дръхи по угодата си, тѣсни, широки, евтеини, скъпи и пр.

Сега, срѣщу празницитѣ, всѣкому е драго като глѣда, че пантолонджилъкитѣ работятъ! Да, работятъ, но колко време презъ годината? Но и това така ли ще отиде. Нѣкой по богатъ дръхаръ да дойде и пантолонджилъка ще пропадне. Отъ конкуренцията на два дръхари между занаятчиитѣ — страхъ ни обзема! Закона за покровителство индустрията и напъвата на Бургаското пристанище ще възблагоприятствуватъ за падане на занаята — особено пантолонджийския. Тѣй напърижъ, занаятчиия да ушне единъ катъ дръхи взема 20 лева, безъ платѣтъ, а дръхари я дава всичко за 20 — 25 лева! Осѣвѣ това, разнитѣ патенти, налози и тебози, ще способствуватъ най-много за погиване на занаятитѣ. Тѣй щото, всѣхищенето на работницитѣ, въ време на избори да избиратъ тозъ или онзи представителъ, притежателъ на спиртни, тютювени фабрики и печатници, е за тѣхно зло. Тѣ до сега сѫ биле орждия и онапки на разни партии, подлъгани по безбожни и лицѣмѣрни начини.

Че пантолонджилъка, (както и другитѣ занаятчиия у насъ на дръбю) ще пропаднатъ това е несъмѣнно, както дѣв и дѣв е четире. Нека самитѣ факти говорятъ въместо насъ. Нека самитѣ работници се огледатъ въ минувачитѣ по улицата: съ чий дръхи сѫ облѣчени. Съ занаятчиийски дръхи сѫ облѣчени повечето, които посятъ паякъ; които пѣматъ пари да си купятъ готови-европейски, а си заржчватъ на вересия и ги плаща, когато му скимне, или по право: когато има. Това може да се провери въ тѣфтери на всѣкой пантолонджии. Могатъ да го засвидѣтелствуватъ и Мировитѣ сѣдни.

Такова е най-послѣдното положение на пантолонджилъка въ Ямболъ. Неговия печаленъ край се приближава. Предѣтника на това е слабата камбана на г. Кузупи. Ти трѣбва да стресне нашитѣ работници! Тржнки, трѣска, агония и смъртъ!... това е гатанка, разрѣшенето на която е близо.

За другитѣ занаяти ще ни разправи идущия пѣтъ. Единъ занаятчиия.

ВЪ СТРАНСТВО

Международний работнически социалистически конгресъ въ Цюрихъ презъ 1893 год.

Организационния комитетъ къмъ работницитѣ въ всичкитѣ страни.

Работници, другари по работа, граждани, Съ дълбока радостъ ви съобщаваме, че нашия първий циркуляръ се посрѣщна отъ работницитѣ въ всички страни съ най-живо съчувствие.

Най-важнитѣ работнически организации въ Германия, Австрия, Белгия, Холандия, Скандинавия, Франция, Италия, Испания, Австралия и съединенитѣ Американски държави ни съобщиха своето намѣрение да испратятъ свои представители въ Цюрихъ въ 1893 год. Въ цѣлъ редъ национални конгресси работницитѣ взеха рѣшение да участвуватъ и множество организации сѫ ни испратили вече разни предложения за разглеждане въ международния Цюрихски конгресъ.

Ний отъ сега още можемъ да кажемъ съ увѣренность, че на международния работнически конгресъ въ Цюрихъ въ 1893 год. ще има много посѣтителъ; той ще бѣде настоящи международенъ работнически парламентъ. За жалостъ, конгресътъ на Английскитѣ професионални [занаятчиийски] дружества, който неотдавна засѣдава въ Глазговъ е взелъ рѣшение, съ което се патоварва тѣхния парламентаренъ комитетъ да свика веднага международенъ конгресъ за разискване на осмочасовия работенъ день. Това жалко рѣшение е било взето въпрѣки напната приятелска покана, която бѣхме отпратили къмъ всичкитѣ работнически организации въ Англия съ едно специално писмо до конгреса въ Глазговъ да испратятъ свои представители въ Цюрихъ. Цюмъ узнахме за тѣхното рѣшение, ний веднага испратихме единъ циркуляръ до всичкитѣ работнически организации въ Велика-Британия и въ Ирландия, въ който описвахме положението и отново ги пригласвахме да се представятъ на конгреса въ Цюрихъ. Въ този циркуляръ между другото се казваше: „даже и да бихме желали, ний по никакъвъ начинъ не бихме могли да се откажемъ отъ пѣлномоцията, които ни задължаватъ да свикаме единъ международенъ работнически конгресъ; осѣвѣ

това, трѣбва да бѣде ясно за всѣки съ разуменъ работникъ, че било би глупо да се даде правото на всѣки народъ свика международенъ конгресъ. Не съмѣнне, че международнитѣ конгреси сѫ дѣло само на общото споразумѣние на народитѣ. За да свършимъ, ний трѣбва да заблѣжнимъ, че свикването на международния конгресъ въ Цюрихъ е рѣшено една година по-рано отъ започнатия на Глазговския конгресъ, че тѣ свиканъ отъ всичкитѣ работнически организации, а не само отъ една нация, че той пѣма да се занимава исклучително съ разискване осмочасовия работенъ день и съ други налѣжащи въпроси, рѣшенето на които зависи освобождението на работницитѣ“.

Този циркуляръ биде посрѣщнатъ отъ работницитѣ на Велика-Британия Ирландия. Английскитѣ работнически ниици заявиха, че рѣшенето на Глазговъ е грѣшка и се надѣватъ, че парламентарния комитетъ ще го остави безъ поствие. Германскитѣ, Французскитѣ, Италианскитѣ, Испанскитѣ работници, единъ срѣдствомъ своитѣ представители, другъ съ рѣшение отъ своитѣ конгреси, съ изнесоха противъ международния конгресъ на осмочасовия работенъ день и заявиха, че тѣ пѣма да испратятъ тамъ свои представители. Тѣ строго се придържатъ международния конгресъ, който редъ е свиканъ въ Цюрихъ. Като вземаме предъ видъ тия заявления и въ интереса на щото дѣло на пролетарията въ всички страни, ний искаме върната и енергична поддръжка на всичкитѣ работнически организации въ международния парламентъ на трудътъ, който ще се свика въ Цюрихъ въ 1893 год. Като се съобразяваме приети обичай, ний опредѣлихме да на конгреса въ началото на м. Августъ 1893 г.

Другари по работа, приготвяйте се за тая епоха. Колкото се отнася до ния редъ на конгреса, ний не сме го публикували, защото много отъ всички страни не сѫ дали още своитѣ възгледъ. Пеканията и предложенията, които сѫ мултирани, се отнасятъ най-главно до дующитѣ въпроси:

1) Мѣрки за международното правото на осмочасовия работенъ день.

2) Тактиката на социалъ-демократическото участие на народа въ законодателството парламентаризма, б) държавния социализъмъ.

3) международнитѣ права и длѣжноти а) въ случай на важни събѣсъвания и трудътъ и капиталътъ, б) въ случай внашане на война, за по-скороши спирание.

4) Международна организация: а) вание на национални работнически таретва, б) основанне на международна бюро за съопиение.

Такива ще бѣдатъ въпроситѣ посрѣ време на дневенъ редъ. Ний ви да ги разисквате и да ни съобщите въ възгледове, или други предложени въ края на м. Февруарий 1893 г. ний от Ний смѣтаме да установимъ окончателенъ дневенъ редъ за конгреса до края на Мартъ 1893 г. и тогава ще ви го съобща.

Ний правимъ всичко, което можемъ, да бѣде конгреса въ дѣйствителностъ, ражение на стремленията на работническия войнуващъ народъ. Съединението на силата! Само когато сме съединени, ов ще бѣдемъ достатъчно силни, за да побѣдимъ капиталистическия свѣтъ.

Братски ви поздравяваме и ви спржѣтъ.

Цюрихъ,

15 Ноември 1892 г.

Бюро на организационния комитетъ на международния работнически-социалистически конгресъ, 1893 г.

Карлъ Бюркли—председателъ.

Робертъ Зайделъ—секретаръ.

Августъ Мерикъ—касиреръ.

Организационния комитетъ на Председателитѣ на социалъ-демократическата партия:

Ж. Р. Нагеръ, Х. Карреръ, О. Ратъ,

Р. Зайделъ, А. Видмеръ.

Представители на дружеството: Г. Г. К. Букли, Х. Грейнихъ, Ф. Хайфелъ.

Обявяваме, че агентъ за новоски Окржгъ за напреджеръ е Ст. Джамджиевъ, а Ивнъ Владовъ. Молимъ да му се обестпѣлно довѣрие.

Шуменъ, печатница „Основи“